

Protocol Goed gedrag en Anti-Pesten

Anti-pest afspraken gelden niet alleen op school, maar altijd en overal.

Documentgeschiedenis

Omschrijving	Wie	Datum
Aangeboden aan en goedgekeurd door MR	Directie/MR	september 2024
Aangeboden aan en goedgekeurd door het bestuur	Directie/Bestuur	november 2024
Gedeeld met het team	Team	juli 2024

Gebruikte bronnen voor dit document:

<https://www.stoppestennu.nl/>
<http://www.vraaghetdepolitie.nl>
<https://www.schoolenveiligheid.nl/>
<https://www.pestweb.nl/>
<https://www.nji.nl/pesten>
<https://www.stoppestennu.nl/>

Een veilige school en goed gedrag.

Op onze school hebben we veel oog voor het sociaal welzijn van de leerlingen. We zijn ons ervan bewust dat je pas echt goed kunt leren als je lekker in je vel zit. Daarom hechten we ontzettend veel waarde aan een klimaat waarbinnen ieder kind zich veilig en prettig voelt.

Twee perioden per jaar staan specifiek in het teken van hoe we met elkaar omgaan. Dit zijn de gouden weken, na de zomervakantie en de zilveren weken, na de kerstvakantie.

In de groepen wordt besproken hoe we met elkaar omgaan, welke verwachtingen daarbij horen (deze hangen we zichtbaar op in de klas) en hoe we elkaar daarop aanspreken. We onderscheiden algemene gedragsregels voor de hele school en specifieke regels die door de leerlingen van de klas zelf worden bepaald.

Hoe gaan we op school om met gewenst en ongewenst gedrag?

Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. komen regelmatig aan de orde in de klas, in de kring of met spreekbeurten, rollenspelen. Het voorbeeldgedrag van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er wordt minder gepest in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken.

Agressief gedrag of taalgebruik van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen. Om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, hebben we duidelijke preventieve afspraken gemaakt met kinderen, leerkrachten en ouders over hoe er met elkaar wordt omgegaan. Bespreken van verwachtingen gebeurt voor, door en met de leerlingen.

Maar soms gaat het toch mis. Omdat pesten zeer ongewenst gedrag is, stelden we het Anti-Pestprotocol op.

Wat is pesten?

We spreken van pestgedrag als dezelfde leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is met opzet een ander “pijn” doen. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en bedreigend. Een klimaat waarin gepest wordt tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. De impact op de sfeer in de groep en het welbevinden van de leerlingen is bij pestgedrag ingrijpend. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen.

Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven te vragen. Leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben.

Rolverdeling bij pesten

We spreken van pestgedrag als het regelmatig gebeurt, waardoor de veiligheid van de omgeving van een kind wordt aangetast. De inzet van het pestgedrag is altijd macht door intimidatie. Bij pestgedrag zien we altijd de onderstaande roloverdeling terug:

- De gepeste leerling
- De pestende leerling
- De meelopers en zwijgende middengroep

De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen. Leerlingen die gepest worden, doen vaak andere dingen of hebben iets wat anders is dan de meeste van hun leeftijdgenoten: ze bespelen een ander instrument, doen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet. Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte
- angst dat de ouders met de school of de pester gaan praten en dat het dan erger wordt
- het probleem lijkt onoplosbaar

De pestende leerling

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair, maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig, want het slachtoffer vraagt er immers zelf om, om gepest te worden. Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau)

De meelopers en de zwijgende middengroep

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze het slachtoffer niet helpen of hulp inschakelen.

Omstanders zijn grofweg te verdelen in een aantal groepen:

- De Helper: deze neemt het op voor de gepeste en is niet bang voor de pester. De helper helpt graag, is autonoom, zelfverzekerd en daarom vaak ook populair.
- De Stiekemer: deze leerling is bang om zelf gepest te worden, en bemoeit zich daarom niet met het pesten. Indirect houdt deze leerling het pestgedrag in stand.
- De Buitenstaander: deze leerling denkt dat er in de klas niet gepest wordt en het kan ook niet echt schelen zolang hij/zij er zelf maar geen last van heeft.
- De Stille: deze leerling vindt het pesten wel gemeen, maar durft niets te doen of te zeggen, omdat hij/zij bang is zelf gepest te worden.

Uitgangspunten bij ons anti-pestprotocol

1. Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat als een probleem voor onze hele school. Dus voor zowel de gepeste leerling, de pester, de groep leerlingen daar omheen, de leerkracht als de ouders.
2. De school heeft de verplichting zich in te spannen om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het creëren van een veilig pedagogisch klimaat, waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en niet wordt geaccepteerd. Deze opdracht nemen we erg serieus.
3. De leerkrachten buigen het pestgedrag om op een oplossingsgerichte manier tot positief en betrokken gedrag te komen. Leerlingen leren verantwoordelijkheid en een positieve rol in te nemen.
4. Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen, blijft voorkomen, volgen sancties en maatregelen die per geval bekeken en bepaald worden. Schorsing en verwijdering behoren in ernstige gevallen tot de mogelijkheden om de sociale veiligheid te bewaken.

Procedure en stappenplan protocol

Anti Pest Coördinator/vertrouwenspersoon

De anti-pestcoördinator/vertrouwenspersoon op onze school is: Annegreth van der Zee
De taken van de APC zijn onder andere:

- Fungeren als aanspreekpunt voor ouders, leerlingen en leerkrachten in het kader van het anti-pestbeleid.
- Een actieve bijdrage leveren aan een sociaal veilig schoolklimaat door het geven van voorlichting en het organiseren van preventieve activiteiten.
- Fungeren als gesprekspartner en beleidsadviseur op het gebied van sociale veiligheid.
- Coördinatie van anti-pestbeleid van de school.

Preventieve maatregelen

1. De omgangsregels en het anti-pestprotocol worden aan het begin van het jaar besproken.
2. Elke leerkracht draagt er zorg voor dat in de periode tot aan de herfstvakantie veel aandacht besteed wordt aan regels voor de omgang met elkaar en een positieve groepsvorming.(Gouden weken)
3. Indien gewenst/noodzakelijk besteedt hij/zij expliciet aandacht aan het thema pesten.
4. Tijdens oudergesprekken vragen we ouders naar het welbevinden van hun kind en bieden we ruimte om eventueel pestgedrag aan de orde te stellen.

Repressieve maatregelen

1. Indien er sprake is van incidenteel pestgedrag, wordt dat met de betrokken kinderen gezamenlijk besproken door de leerkracht van het kind. Dit gesprek staat niet op zichzelf, maar wordt regelmatig herhaald om het probleem aan te pakken.

2. Indien er sprake is van herhaald pestgedrag, worden de ouders van de pester in het bijzijn van de pester op de hoogte gesteld. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en ook vastgelegd in ParnasSys.

Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. Gedacht kan worden aan uitsluiting van situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag (buitenspelen, schoolreisjes, etc.).

De directeur van de school en de anti-pestcoördinator worden uiterlijk in dit stadium op de hoogte gesteld van de gesprekken met de kinderen en de ouders en kan de gemaakte afspraken terugvinden in ParnasSys.

3. Indien het probleem zich toch blijft herhalen, meldt de leerkracht dit gedrag aan de anti-pestcoördinator en de directeur van de school. De anti-pestcoördinator en/of directeur roept de ouders op school voor een gesprek. Ook het kind kan in dit gesprek betrokken worden. De anti-pestcoördinator gaat uit van het opgebouwde dossier van de leerkracht en vult dit dossier verder aan met het verloop van de gebeurtenissen.
4. Indien het gedrag niet verbetert, wordt de leerling/pester in het zorgteam van de school of van het samenwerkingsverband besproken.
5. Indien het pestgedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert en/of de ouders van het kind onvoldoende meewerken om het probleem aan te pakken, kan de directeur van de school overgaan tot bijzondere maatregelen. Dit kan variëren van een tijdelijke overplaatsing van de leerling naar een andere groep tot een schorsing.

Welke hulp bieden we?

We bieden altijd hulp aan de gepeste leerling en nemen signalen van pesten serieus. Naast de gepeste leerling ondersteunen we de pester om het gedrag te veranderen en de omstanders om niet meer weg te kijken maar juist in te grijpen en/of hulp te halen. Omdat pesten niet stopt bij de schooldeur worden ouders altijd betrokken bij deze gesprekken.

In eerste instantie wordt de hulp aangeboden door de groepsleerkracht in de vorm van gesprek en begeleiding. Indien dit niet effectief blijkt, kan ook de anti-pestcoördinator en/of professionele hulp worden ingeroepen.

Welke hulp bieden we aan het gepeste kind?

In onze ondersteuning staat inzicht in het pestgedrag, de focus op effectief omgaan met pestgedrag en het vergroten van zelfvertrouwen centraal. We maken duidelijk dat we pesten afkeuren en hulp willen bieden om het te stoppen en te voorkomen in de toekomst. Dit doen we onder andere door:

- Medeleven te tonen, te luisteren en duidelijk te maken dat we klaar staan voor de leerling en hem/haar willen helpen.
- Samen meer inzicht te krijgen in pestsituaties (hoe, wie, waar, waarom, wanneer?)
- Inzicht te verkrijgen over het gedrag van de leerling zelf. Wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten? Hiervoor kunnen o.a. de bijlagen bij dit protocol ingevuld worden.
- Bespreken en informeren naar welke oplossingen het kind zelf zou willen.
- Samen onderzoek doen wat effectieve manieren zijn om te reageren op pestgedrag.
- Dit nieuwe gedrag samen te oefenen in een veilige situatie.
- Sterke kanten van de leerling te benadrukken en te belonen als deze zich anders opstelt tijdens moeilijke situaties.
- Samen het gesprek met ouders van de gepeste leerling voor te bereiden en te voeren.
- De leerling niet te beschermend te behandelen waardoor een ongewenste uitzonderingspositie kan ontstaan.

Adviezen aan de ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten *op school* kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken. (direct na schooltijd)
- Door positieve stimulering kan het zelfrespect van uw zoon/dochter vergroot worden en weer terugkomen.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Beperk het internetgebruik niet als er sprake is van online pesten.

Dit kan uw zoon/dochter als straf ervaren en een belemmering zijn om nieuw pesten bij u te melden.

Welke hulp bieden we aan het pestende kind?

In onze ondersteuning maken we duidelijk dat we het pestgedrag afkeuren, maar nooit de pester zelf. We willen achterhalen wat de redenen zijn van het pestgedrag en deze verhelpen door passende ondersteuning te bieden. Dit doen we onder andere door:

- In te laten zien wat het effect is voor het slachtoffer en excuses aan te laten bieden.
- Bespreken en te onderzoeken hoe de leerling in zijn vel zit en proberen te achterhalen of er problemen zijn die de oorzaak kunnen zijn van het pestgedrag (schoolresultaten, de thuissituatie, de vriendengroep et cetera).
- De ouders bij deze gesprekken te betrekken en hen om informatie en ondersteuning te vragen om het pestgedrag ook na schooltijd/online te doen stoppen.
- Samen afspraken te maken en duidelijk aan te geven dat we er voor de leerling willen zijn.

Adviezen aan de ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Welke hulp bieden we aan omstanders?

In onze aanpak maken we de omstanders bewust van hun grote rol om ongewenst (pest)gedrag terug te dringen. Belangrijk is dat leerlingen pesters actief en zichtbaar aanspreken op gedrag dat zij als ongewenst ervaren. Door dit te doen wordt de pester en het gedrag letterlijk zichtbaar. Hierdoor wordt de pester kwetsbaar en wordt het minder aantrekkelijk om zich ongewenst te gedragen. Tegelijkertijd ervaart de gepeste leerling steun en groeit het zelfvertrouwen van de leerling(en) die een pester hebben aangesproken.

Welke ondersteuning bieden wij aan omstanders:

- We vertellen leerlingen dat zij het pesten kunnen stoppen, zodat het voor iedereen fijn is in de klas.
- We geven ze het vertrouwen dat ze altijd een beroep op ons kunnen doen als ze het spannend vinden om een pester op zijn gedrag aan te spreken.
- We oefenen 'aanspreken' met behulp van rollenspellen zodat ze deze vaardigheden goed onder de knie hebben.
- We laten zien dat we trots zijn als ze ongewenst gedrag benoemen en een standpunt durven in te nemen.
- We geven ze inzicht in de redenen waarom pesters eigenlijk pesten

Digitaal pesten

Wat is online pesten (cyberpesten)?

Online pesten, ook cyberpesten of digitaal pesten genaamd, is een vorm van pesten waarbij het slachtoffer gekwetst wordt via nieuwe (social) media en apps. Dat kan op vele manieren: beledigende e-mails, haatreacties op *Instagram* of *Snapchat*, gemene opmerkingen via social media apps of via berichtenservices als *Whatsapp* en ongevraagd video's of foto's verspreiden. Pesten en online pesten is allebei even erg, waarbij online pesten wel vaker anoniem kan gebeuren. Daarbij kan online pesten ook 24/7 door blijven gaan.

Definitie online pesten

Niet alles dat kwetsend is op het internet valt onder online pesten. Net als bij klassiek

pesten, zijn een aantal voorwaarden noodzakelijk om van online pesten te kunnen spreken.

Doelmatigheid:

Het doel is om pijn te doen. De dader moet de bedoeling hebben om het slachtoffer te schaden of te willen schaden. Dit kan moreel of materieel zijn. Daarom, als iemand gekwetst wordt door een bepaalde zin, is het niet per se een kwestie van online pesten. Dit kan ook een ongepaste grap zijn die uit de hand loopt.

Ongelijke macht

Er moet een duidelijk machtsverschil zijn tussen dader en slachtoffer. Dit kan op verschillende manieren tot uiting komen. De dader kan bijvoorbeeld groter, sterker of populairder zijn. Ook kunnen de digitale vaardigheden van de dader beter ontwikkeld zijn. Iedereen die bijvoorbeeld goed is in het gebruik van *Photoshop* of die zijn identiteit goed kan verbergen, heeft een sterk voordeel als dader.

Terugkerend gedrag:

Eén kwetsende opmerking is geen cyberpesten. Dit gebeurt alleen wanneer de dader zich specifiek op het slachtoffer richt en iemand meerdere keren gekwetst wordt.

Voorbeelden online pesten (cyberpesten)

Uit onderzoek blijkt dat slachtoffers de ervaring pijnlijker vinden wanneer er een groot publiek bij betrokken is. Ook de vorm van de boodschap kan de impact bepalen: voor jongeren zijn foto's en filmpjes vaak kwetsender dan gemene uitspraken. Hieronder een aantal voorbeelden:

	Alleen zichtbaar voor het slachtoffer	Zichtbaar voor een groter publiek
Beledigen	Bv. iemand een beledigende sms sturen	Bv. iemand beledigen in een post op Instagram
Bedreigen	Bv. via WhatsApp dreigen dat je iemand in elkaar zal slaan	Bv. in een reactie op TikTok dreigen dat je iemand in elkaar zal slaan
Uitlachen	Bv. een ridiculiserende foto van iemand naar die persoon zelf sturen via Snapchat	Bv. een ridiculiserend filmpje van iemand posten op YouTube
Hinderen in sociale contacten	Bv. iemand uitsluiten of negeren online	Bv. inbreken in iemands Facebookaccount en zaken aanpassen aan het profiel om die persoon belachelijk te maken

Gevolgen online pesten

De gevolgen bij online pesten zijn vaak groter dan bij "klassiek" pesten. Je kunt je als kind moeilijker verdedigen, het is een publieke vernedering omdat iedereen het kan lezen en het blijft actief omdat het lastig is om iets van internet te verwijderen. Er wordt weleens

aangenomen dat online pesten maar bij woorden blijft en dus niet zo erg is voor het slachtoffer. Toch is de emotionele impact van online pesten meestal groter in vergelijking met het leed veroorzaakt door "klassiek" pesten.

Hoe handelen wij?

Het digitaal pesten gebeurt meestal in buitenschoolse situaties. Dit gaat vaak samen met pesten in de "echte wereld". Wij geven jaarlijks voorlichting in de groepen 5 tot en met 8 over cyberpesten. Ouders zijn verantwoordelijk voor het pesten in de buitenschoolse situaties.

Specifieke tips voor leerlingen en ouders bij online pesten:

- Vertel aan je ouders/verzorgers dat (cyber)pesten plaatsvindt. Het is nooit jouw schuld dat een ander iets vervelends naar jou toestuurt op internet. Als je je ouders vertelt dat je gepest wordt, betekent dit niet dat je niet meer mag internetten.
- Probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren (sla de webpagina op, maak een screenshot).
- Blokkeer de afzender van de berichten.

Als het online pesten niet stopt of erger wordt

- Meld (internet)pesten op school, vraag aan de leerkracht of hij/zij dit bespreekt in de klas.
- Doe aangifte bij de politie. Er is sprake van *stalking* als een leerling stelselmatig wordt belaagd. [Op http://www.vraaghetdepolitie.nl](http://www.vraaghetdepolitie.nl) staat veel informatie over dit onderwerp.
- Onderzoek of de identiteit van de dader te achterhalen is. Schakel hiervoor professionele hulp in.

Informatie voor kinderen:

Wist je dit over de (online) pestkoppen?

- Een groot deel van de online pestkoppen is zelf ook slachtoffer geweest van online pesten of klassiek pesten.
- Vaak zijn ze angstig en hebben ze gedragsproblemen. Veel pestkoppen gebruiken drugs of gaan roken als ze ouder worden.
- Bij online pestkoppen is vaker sprake van conflicten thuis, veel pesters hebben een slechte band met hun ouders.
- Veel pestkoppen hebben het gevoel dat de leerkrachten op school niet om ze geven.
- Omdat pesters niet gelukkig zijn, willen ze macht over anderen. Ze kiezen dan iemand die zwakker is dan zij zelf zijn. Door de ander zwakker te maken voelt de pester zich juist sterker en hoeven ze niet om te gaan met hun eigen verdrietige gevoelens.
- Het pesten is hun uitlaatklep om met negatieve gevoelens om te gaan. Maar het helpt ze uiteindelijk niet

- Pestgedrag is vaak onzekerheid van de pester zelf, maar dat durven ze niet toe te geven.

Onthoud dus goed!

- Iemand die zelfvertrouwen heeft, pest niet. Die vindt zichzelf helemaal oké en alle anderen ook.
- Jij bent dus oké en de pester moet stoppen met zijn gedrag!

Methode Kwink

Op onze school gebruiken we de methode "Kwink".

Kwink is een methode die gebaseerd is op een preventieve aanpak en dus gericht op het aanleren van positief gedrag. Bij het aanleren van positief gedrag, ligt de nadruk op het niet hoeven uitvoeren van een onnodige 'reparatie' achteraf en dus het stukje 'als het toch mis gaat' niet in werking te hoeven stellen. Een sterke, sociaal veilige groep voorkomt pesten. In zo'n groep spreken kinderen elkaar op een positieve manier aan op hun gedrag.

Kinderen ontwikkelen zich hoe dan ook. Maar omdat die ontwikkeling niet zomaar goed komt, is een bewust lesprogramma nodig om de sociaal-emotionele ontwikkeling in goede banen te leiden. Wij hebben gekozen voor Kwink. Dat is sociaal-emotioneel leren (SEL) waarmee kinderen op een planmatige, positieve en consequente wijze fundamentele levensvaardigheden (competenties) verwerven.

Kwink gaat gedurende de schoolloopbaan van kinderen uit van de SEL-competenties:

1. Besef hebben van jezelf (ik);
2. Zelfmanagement (ik);
3. Besef hebben van de ander (jij);
4. Relaties kunnen hanteren (jij);
5. Keuzes kunnen maken (wij).

Kwink zet deze vijf SEL-competenties uit in een leerlijn voor de hele school, verbindt die aan de groepsfases en creëert zo de beste voorwaarden voor een veilig leer- en leefklimaat. Zo gaan we met elkaar om op onze school.

Top 10:

- ik ken mezelf
- ik tel tot tien
- ik kan het
- ik kan kiezen
- ik snap wat er gebeurt
- ik begrijp jou
- ik ben ik en jij bent jij, samen zijn we 'wij'
- wij respecteren elkaar
- wij zijn er voor elkaar
- wij spelen en werken samen

Jonge leerlingen en veiligheid

De 'veiligheidsbeleving' van het jonge kind (de kleuter) is heel erg vanuit zijn/ haar beleving en vanuit het hier en nu. Dit is anders dan bij de oudere kinderen.

Je hebt als leerkracht altijd een voorbeeldfunctie. Een aardige, positieve houding naar alle kinderen vinden wij belangrijk.

Het moet duidelijk zijn dat er altijd iets kan gebeuren, je hoeft niet met iedereen vrienden te zijn maar respectvol met elkaar omgaan en 'er-is-iedere-dag-een-nieuwe-kans' zijn wel belangrijke waarden in een klas.

De leerkracht observeert en voorkomt daarmee dat kleine incidenten escaleren door eerder in te grijpen of leerlingen af te leiden.

Leerkrachten zijn verantwoordelijk voor een veilige omgeving waarbij het (jonge) kind zich in de groep of op het plein (de schoolomgeving) zich veilig voelt en te allen tijde weten (voelen en ervaren) dat de leerkracht hiervoor zorgt.

Bij incidenten laten wij de betrokken leerlingen naar elkaar luisteren en met elkaar praten waarom het mis ging en hoe dat anders had gekund. De regel is dat we geen dingen 'lichamelijk' oplossen, maar door te praten.

Kinderen weten wat de basisregels zijn als iemand iets doet wat je niet prettig vindt:

1. Je benoemt het gedrag en vraagt diegene er mee te stoppen (dus niet alleen 'stop, hou op! maar 'ik vind het niet fijn als jij, wil je ermee stoppen'). Hier zit een stuk zelfstandigheid in.
2. Loop weg en negeer..
3. Als diegene niet stopt, ga je naar de juf en zij HELPT je het op te lossen samen met de 'pester'.

Kwink is een methode voor de "tools" maar sluit niet altijd aan bij wat er op dat moment speelt in de klas en daarmee kun je niet alleen kwink gebruiken en daarmee de veiligheid "borgen". Vooral jonge kinderen hebben baat bij actie-reactie (directe feedback).

Zo kan een schooltelevisieprogramma met een thema goed aansluiten bij wat er in de klas gebeurt (vb. vriendschap, gevoelens).

Omdat het voor jonge leerlingen vaak lastig is om te laten zien hoe zij zich voelen, werken we daar nog intensiever samen met de ouders. We hebben regelmatig gesprekken met ouders en vragen hierbij zaken als:

- Voelt het kind zich vertrouwd op school?
- Praat het kind al over medeleerlingen?
- Speelt het kind al met andere kinderen buiten school?
- Heeft het kind aansluiting met andere kinderen?
- Komt het kind blij uit school?

- Vertelt het kind iets over school?
- Zit het kind op een sportclub of andere club?

Signalen als het kind zich niet veilig en vertrouwd voelt:

- Het kind huilt veel
- Heeft geen aansluiting
- Wil graag bij de juf zitten of liever juist niet
- Praat niet of nauwelijks
- Praat in korte zinnen
- Komt niet tot spel
- Durft zich niet te geven tijdens het spel
- Wil graag naar huis toe en vraagt om de ouders

Mogelijke acties zijn dan:

- Gesprek met ouders
- Aansluiten bij de belevingswereld van het kind: - Waar speelt hij graag mee? Wat is zijn favoriete liedje, Wat is zijn favoriete tv programma enz
- Kindgesprek
- Complimenten geven- Dikke duim-kanjer benoemen
- De groep 0-1 kinderen halve dagen naar school zodat ze minder moe zijn
- Speelgoed mee laten nemen van thuis
- Extra aandacht geven door middel van:

- Beurten geven

- Extra stimuleren tot spelen met vriendjes

- De juf speelt ook mee

- Muziekles

- Samen voorlezen

- Kleine kring momenten

- Maatje koppelen met een andere leerling, naast elkaar laten zitten, hulpje van de juf, samen in de rij staan, samen spelen.

Bijlage Analyse formulier onderbouw (groep 1 t/m 3)

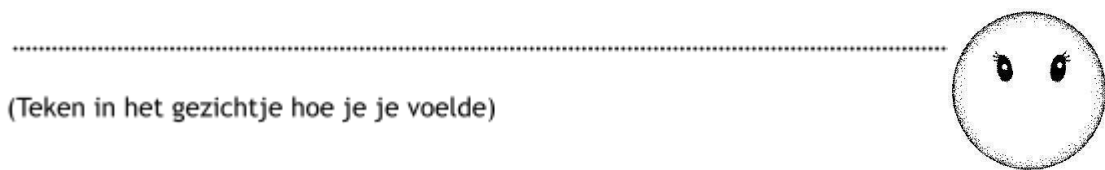
Gebeurtenis

Er gebeurde.....

Gevoel

Ik voelde.....

(Teken in het gezichtje hoe je je voelde)

Gedrag

Ik deed.....

En nu verder

Een volgende keer ga ik

Handtekening

Bijlage analyse formulier midden- en bovenbouw (groep 4 t/m 8)

Gebeurtenis

Er gebeurde.....

.....

Gedachten: ik dacht.....

.....

Gevoel: ik voelde.....

.....

.....

Gedrag

Ik deed.....

.....

.....

Gevolg

Een volgende keer ga ik

.....

Handtekening